

TÄHTI TÄHEKE

Tere! Minu nimi on Tähti. Õpin IVb klassis ja olen Ib klassis täheke juht. See amet meeldib mulle väga. Hiljuti said minu täheke lapsed oktoobrilasteks. Tahame üheskoos palju huvitavat teha. Kirjutan ka teile meie elust. Alustan sellest, kuidas meie klass Ib klassiga ühise suure peo pidas.

PIDU

Ühel päeval oli Ib klassi tähenurgas tähtis teade:

KÕIK KÕIGE OSAVAMAD JA JULGEMAD IB
KLASSI OKTOOBRI LAPSED!
TAHAME TEADA, MIDA TE JUBA OSKATE.
SELLEPÄRAST KUTSUME TEID REEDEL,
14. NOVEMBRIL KELL 9.00 IVB KLASSI
PEOLE. IGAÜKS VÕIB ESINEDA!
IVB KLASSI PIONEERID.

Reede hommikul läks meil silme ees kirjuks. Ukse taha kogunes terve metsatäis loomi ja linde. Laskime kõik sisse. Kohe hakkasid nad esinema. Pikkade patsidega hiireplika mängis akordioni. Mutionu laulis peenikese häälega: «Elas metsas mutionu, keset kuuski noori, vanu . . .» Teised linnud ja loomad tegid suure tantsumängi. Küll nad hüppasid, kargasid, vehkisid käte ja jalgadega. Jänesel kadus tuhinas kõrv ära, harakas hoidis kahe käega nokka kinni.

Väikesed peolised esitasid veel luuletusi. Oma esinemise lõpetasid nad pika-pika luuletusega. Selle luges ette Reelike häälega rebane. Seal oli üks niisugune salm, mis täpselt meie peo kohta käis.

KEERLEB, KEERLEB LASTE RING,
IGAL LAPSEL SEES ON HING.
KUI NAD SELTSIS PÄÄSTA VALLA,
TOOVAD PÄIKSE TAEVAST ALLA.

Et limonaadi juua, pidi metsarahvas maskid ära võtma. Nii nägime nende nägusid. Reelike oli tõepoolest rebane. Priit mängis mutionu, hiireplikaks pidas ennast Maiu. Olime peaaegu kõik oktoobrilapsed ära arvanud. Meile tegi suurt rõõmu, et üksteist juba nii hästi tunneme.

Hakkasime üheskoos mängima. Veeretasime palli, kandsime lusikaga vett, hüppasime hüppenööri, viskasime täpsust. Võistkonnad sättisime nii, et pioneerid ja oktoobrilapsed said kõike koos teha. Kilkamist oli hirmus palju. Vaatasin, et isegi meie kõige tõsisemad poisid said suure häälega naerda.

Kõige rohkem jälgisin oma tähekest. Minu täheke lapsed tahtsid kogu aeg võita. Kui Kristjan palli ringi sisse veeretask, oli tal isegi keeleots suust väljas. Maibe lusikast ei kukkunud mitte üks tilk vett põrandale. Reelikele hüüti: «Kiiremini, kiiremini!» Ta oskas tõesti osavalt üle hüppenööri keksida. Hubert on meil kohmakas. Tema täpsusvisked ei olnud täpsed.

«Sinna ma just tahtsingi visata,» ütles Hubert ise, kui oli noole märgist mööda lennutanud. Pühkis siis higi ja sihtis uuesti.

«Küll mul on tore täheke,» mõtlesin.

«Polegi nende pisikestega igav,» arvasid meie poisid pärast pidu.

Klassivend Andrus aga tuli minu juurde ja küsis: «Kas ma tohin sinuga järgmisele täheke koondusele tulla?»

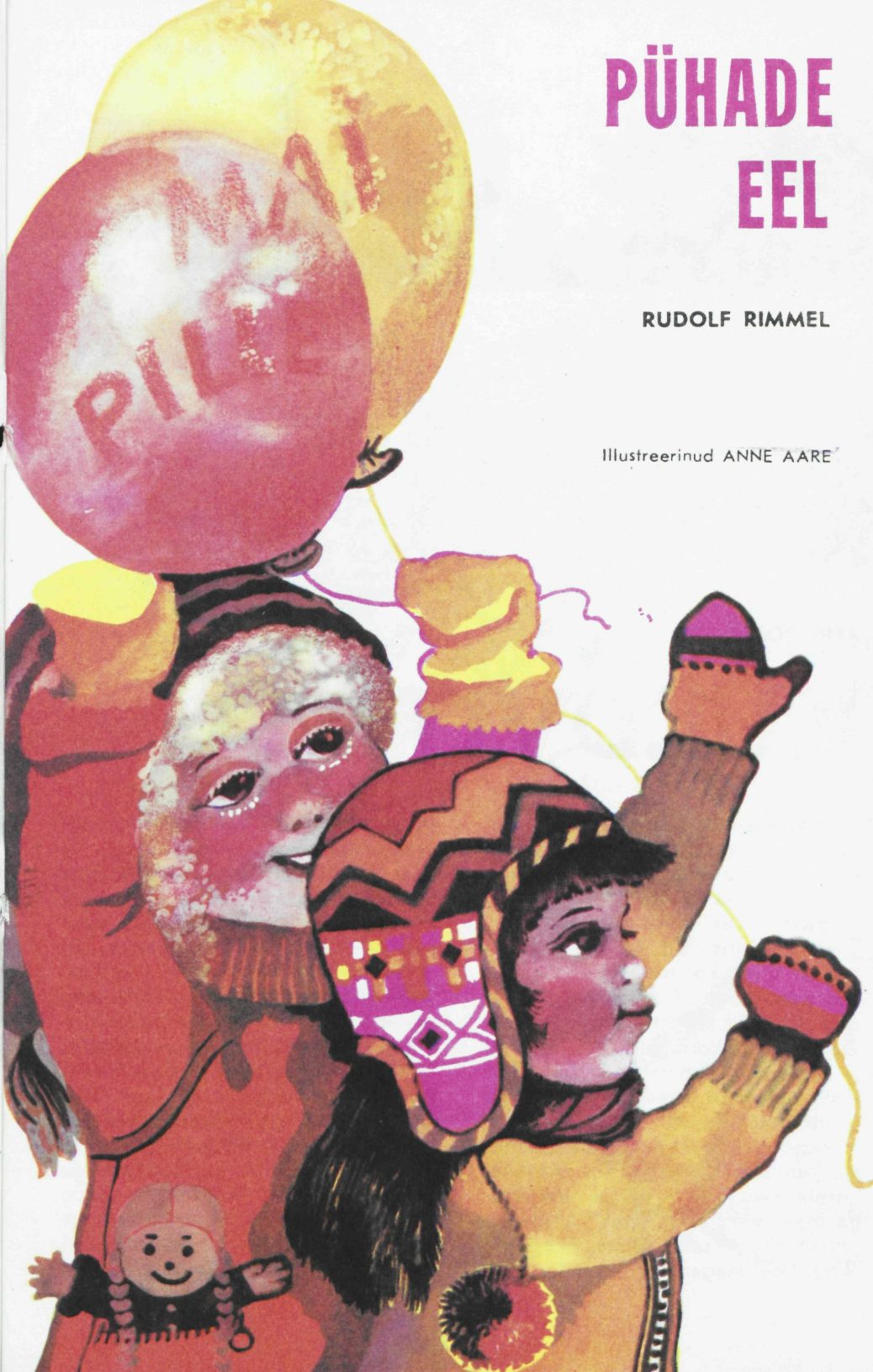
Muidugi Andrus tohib. Mul on hädasti abilist vaja. Tüdrukutega saan üksi hakkama, aga poistele ei oska ma automootoritest ja lennukimudelitest midagi rääkida.

TÄHTI

PÜHADE EEL

RUDOLF RIMMEL

Illustreerinud ANNE AARE

Oktoobripühadeni jäi päev, siis pidi kogu pere minema demonstratsioonile. Pille ja Mai tahtsid koos isa ja tema vabrikukaaslastega minna rongkäiku, vanem vend Ants ja ema lubasid neile rahva hulgast lehvitada. Siis, kui nad mööda marsivad. Ants ütles, et publikuks olla on ka tore. Kõik ei mahtvatki marssima. Kui ühed kolonnis sammuvad, peavad teised pealt vaatama ja lehvutama.

Ants on koolilaps ja seetõttu tark poiss.

Ta seletas õdedele, et oktoobripühi võib ka novembripühadeks kutsuda. Oktoobrirevolutsioon toimus ammu, veel vana kalendri kehtimise ajal. Uue kalendri järgi sai 25. oktoobrist — revolutsiooni alguse päevast — hoopis-tükkis 7. november. Ja nii edasi ja nii edasi. Antsu kõiki tarkusi ei jaksanud Pille ja Mai meeleski pidada.

Pille otsis sahtlist välja vanad õhupallid, millega nad olid käinud maiparaadil. Õhupalle oli terve hulk. Kõik nad sobisid ka oktoobripühade ajal kasutada. Välja arvatud üks, millele isa oli kevadel peale maalinud MAI.

«Selle jätame koju,» arvas Pille, «nüüd pole ju maipühad.»

«Ei jäta!» vaidles Mai vastu. «Minu nimi on ka MAI! Ma võtan selle õhupalli enda kätte, kui sina ei taha.»

Emä, kes tüdrukute vaidlust pealt kuulis, ütles: «Võta muidugi, Mai. Siis me näeme Antsuga juba kaugel, kui su õhupall paistma hakkab.»

Aga Pille ei jäänud rahule. Ta porises: «Miks minul oma õhupalli ei ole, kui Mail on!»

«Sellepärast,» vastas Mai, «et sinu nimi on Pille, mitte Oktoober või November!»

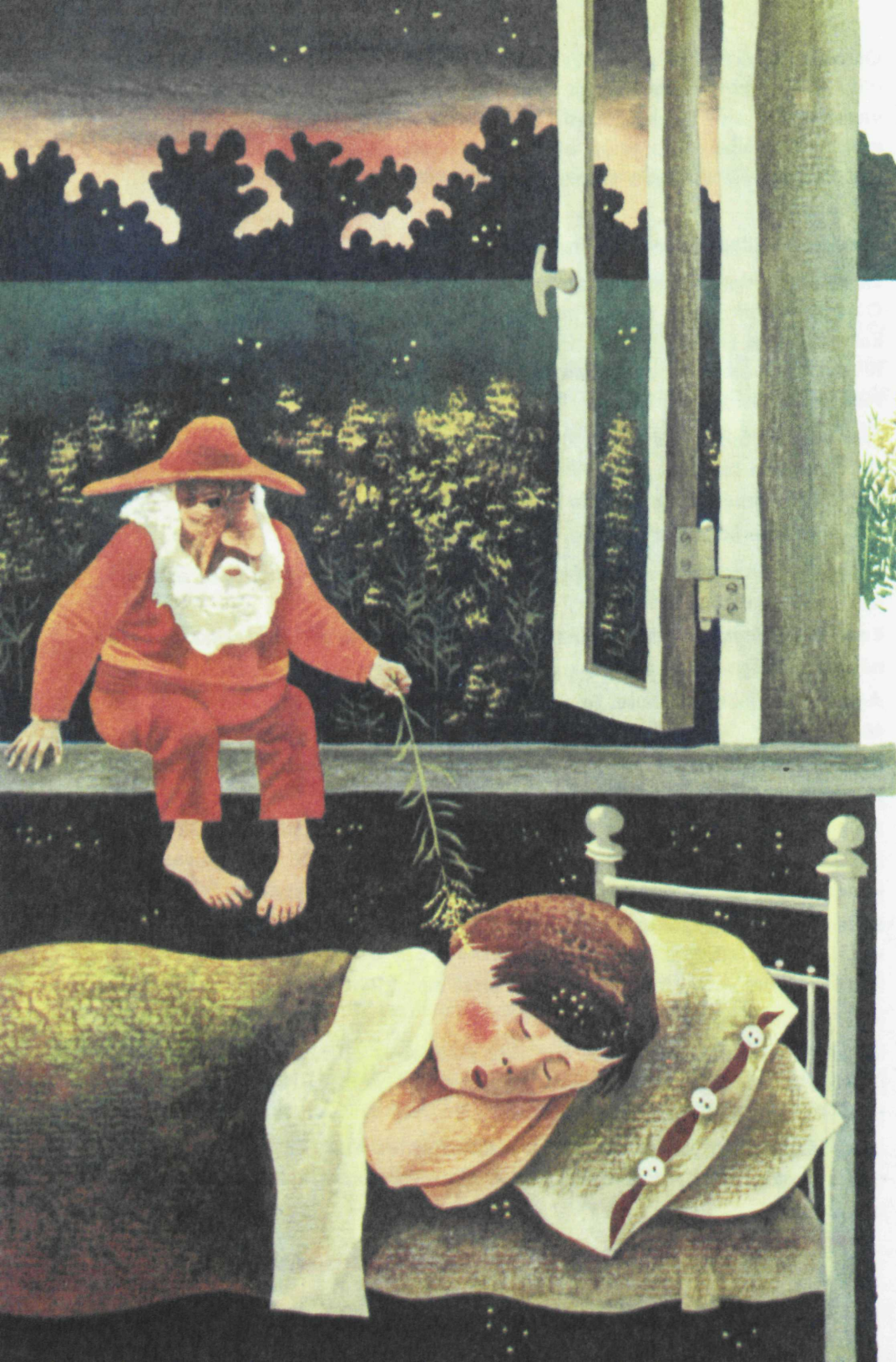
Isa muheles. Aga ta oli üks õiglane isa ja tahtis, et kõik tülitsemised heaga lõpeksid. Ta ütles: «Ühele õhupallile kirjutame peale PILLE. Siis näevad ema ja Ants meid veel kaugemalt ja saavad meile kauem lehvitada.»

Sellega jäid kõik rahule. Ja siis ütles isa, et meie riigi sünnipäev on kõige suurem püha kõigile meie riigi inimestele. Sel päeval peab kõigil olema hea tuju. Veel parem tuju kui igäühel enda sünnipäeval.

«Miks veel parem!» küsis Mai.

«Aga sellepärast,» vastas isa, «et sinu sünnipäev on ainult sinu sünnipäev ja minu sünnipäev on ainult minu sünnipäev. Aga meie riigi sünnipäev on justkui meie kõigi ühine sünnipäev . . .»

«No muidugi!» hüüatas Mai. «Ma saan nüüd aru küll! Kui kõigil inimestel on korraga sünnipäev, siis ongi kõik palju rõõmsamas tujus kui muidu. Eks ole, issi!»

REIN PÖDER

KULDVITS

Meil kodus olid imelised suved. Kui suur suvi kätte jõudis, hakkasid aias akna taga õitsema kuldvitsad. Need kasvasid vana talumaja asemel. Kui kuldvits õitses, ilmus ta tippu nagu kuldne pööris. Siis oli terve aknatagune üleni kollane. Need kuldvitsad nagu kogusid endasse suvevalgust ja tegid sellest kuldset tolmu. Ootasin iga kord seda aega. Meil ei murtud kuldvitsa ta õitsemise ajal. Vanaema ütles, et seda teeb ainult taluhaldjas. See, kes elab mahapölenud talumaja vundamendi all. Tema üksi. Haldjas tõi ju meile, lastele, une. Kui ta tuli ja kuldvitsaga meie silmi puudutas, pudenes sinna väheke seda tolmu. Ning me jäime kõik magama.

Ma ootasin kõik need suved kääbusvanameest oma kuldvitsaga. Ja meie uue maja aknad olid öö läbi lahti. Mõnikord ei tulnud mulle und. Ma vahtisin siis lage ja tapeedimustreid ja akent. Kuid ühelgi öhtul ei jõudnud ma unetoojat ära oodata. Aga võib-olla lendas kuldvitsaste tolmu tuulega iseenesest aknast sisse. Kuldvitsad koltusid ja kuivasid alles hilissügiseks. Ja alles siis võis neid murda ning tuppa vaasi tuua. Selleks ajaks oli kogu kuldne tolmu neist välja lennanud. Kuldvitsad püsisid suures vaasis terve pika talve nagu meenus suvest. Ma ei ela enam ammu seal maakodus. Aga kuldvitsad on mul hästi silme ees. Mõnikord suviti pole mul

KAJA PRÜGI

KOJUMINEK

Illustreerinud JAAN TAMMSAAR

ka linnas und. Vahin valget toalage ja loendan valgeid elevante. Ja mõtlen etteheityvalt, miks ma ei osanud seda kuldvitsste tolmu tagavaraks koguda. Ma muidugi ei tea, kas seda oleks üldse saanud teha. Aga seda tean küll, et mu silmadesse on jäänud väheke nende kuldvitsste tolmu. Sest mu silmad näevad siiani hästi. Ja ma ei pea prille kandma. Ma näen kõike rõõmsas valguses.

Mõtlen, et küllap need kuldvitsad õitsevad ka praegu. Ma tahaksin ükskord oma lastega sinna tallu sõita, sest nemad pole seda kõike veel näinud. Ja me sõidame kord kesksuvel ning teeme aknad ööseks valla. Nagu mina lapsepõlves.

Täna läks Margit kõige esimesena lasteaiast koju.

«Minule tuleb ka varsti ema järele!» teatas Tiit.

«Minule ka!» ütles Priit.

«Aga minu viib hoopis isa lasteaiast ära!» kuulutas Raul.

«Minule tulevad ema ja isa mõlemad järele!» hõikas Mait.

«Aga minule tulevad jälle ema ja isa ja vanaema ja vanaisa järele! Vot!» kiitles Henrik.

«Oi, oi!» imestas kasvataja. «Sind viib kohe terve rongkäik koju!» Siis tuli talle aga midagi meelde. «Kuule, Henrik, alles sa jutustasid, et sinu vanaema ja vanaisa elavad maal. Kui nad nii kaugelt tulema hakkavad, siis nad enne homset küll kohale ei jõua!»

«Jah, õigus küll,» jäi Henrik nõusse. «Mis parata, eks ma lähen siis nii nagu igal õhtul üksi koju.»

Ega Henrik selle üle kurvastanudki, sest sügisel saab temast juba koolipoiss. Nii suur poiss küll koduteel ära ei eksi, liiatigi, kui ta kodumaja asub lasteaiaga päris kõrvuti.

Ainult väike Maie oli natuke õnnetu. Tema oleks tahtnud näha tuules lendlevaid õhupalle ja koos teiste lastega hurraa! hüüda, kui Henrikule rongkäik järele tuleb.

VLADISLAV KORŽETS

Läks laps

Läks laps kõnniteele käima. Poiss oli. Tuli talle vastu vōoras onu, labidas seljas.

«Mida sa, onu, kaevad?» küsis poiss.

«Mida sa, poiss, hulgud!» ütles onu ja astus edasi.

Läks laps kaugemale, vastu tuli paks tädi, suur kott saia täis.

«Kust sa, tädi, saia said?» päris poiss.

«Kust sa, laps, üksi tuled?» imestas paks tädi.

Poiss ei kostnud, tädi astus edasi.

Käis poiss veel, äkki eit vastas, eidel kass kaenlas.

«Oi, kui ilus kass!» kiitis poiss.

«Kass jah, minu kass!» kääksus eit ja kooberdas edasi.

Poiss läks, meel must, seal seisis taat.

«Tere, taat!» ütles poiss.

Taat ei ütelnud miskit, oli nii vana, et suust enam sõnu ei tulnud ja kõrvad ei kuulnud.

Läks laps koju tagasi. Ema uurima, kus poiss käinud.

«Ikka juttu puhumas,» kostis poiss, ise uskus kah.

MAIMU LINNAMÄGI

ANNIKA, PALUN TULE!

ANNIKA, PALUN TULE
JA JUTUSTA MUINASJUTTU!

ANNIKA, PALUN TULE,
ET TAAK SAAKS UINUDA RUTTU.

TAAK AINA RASSIB JA MÄNGIB
SU KAIKUKARUGA,

LÕUNAUINAKUST SÄNGIS
EI TAHA KUULDAGI TA!

ANNIKA, PALUN TULE,
POE TAADI KÕRVALE!
SELTSIKS TALLE SA OLE,
ET PUHKAKS VÕI VEIDIKE.

TEKK OLGU KAELAST SAATI!
KÕIK MUUDKUI MAGAVAD!
TEAN MÕNDA UNIST TAATI,
KES LASTEGA PRAGAVAD.

HELVI JÜRISSE

Tark poiss

Ma tundsin üht poissi, kes oli nii tark, et oskas maal vanaema õpetada.

Vanaema ütles:

«Juba õdak om käen, vaja olõss lehm är' nüssä.»

Poiss õpetas:

«Õige on: juba õhtu on käes, vaja oleks lehm ära lüpsta.»

Vanaema jätkas:

«Ei tiia, kos tuu nüssik om?»

Tark poiss parandas:

«Ei tea, kus see lüpsik on?»

Siis ütles vanaema:

«Kui sa nii tark olõt, sõss mine nüssa tuu lehm esi är'!»

Aga nii tark ei olnud poiss mitte.

IRA LEMBER

KUTSIKAS

Sellest ajast peale, kui tema meie perekonda toodi, on kodune elu nagu pea peale pööratud. Alates juba esikust. Üleval riiulil, kus varem mütside koht oli, seisavad nüüd kingad. Mütsid aga on kõigil mantli varrukasse pistetud. Sealt ei ulatu meie kutsikas neid kiskuma. Sukkpükse saame me jalga panna ainult laua peal. Kord unustas mu väikevend selle ettevootuse ära. Kutsikas venitas ta ühe püksisääre mitme meetri pikkuseks. Pärast kooli ei lähe ma enam oma sõpradega jalutama, vaid ruttan kohe koju. Kutsikas ootab

ju õueviimist. Väikevennal, keda siiani kamandasid kõik perekonnaliikmed, on nüüd ka keegi, keda tema kamandada tohib. Ema, kes tavaliselt armastas pikki telefonikõnesid pidada, kõneleb viimasel ajal õige napsõnaliselt. Meie kutsikale ei meeldi kui telefoniga räägitakse. Ta hakkab kohe kõneleja varbaid näksima. Kõik on fõepoolest nagu pea peale pööratud. Isegi isa, kes seni ei lasknud end kunagi segada, hakkas õhtuti meie kutsikale igasuguseid

trikke ja asjade kättetoomist õpetama. Ja õpilane on tal tubli. Väikevend ei jäta enam oma mänguasju põrandale vedelema. Kord oli ta ühe väikese karu siiski põrandale unustanud ja leidis selle lõpuks kutsika pesast. Ükskord unustasin minagi midagi põrandale. Tegin seda meelega. See oli siis, kui ma koolist märkusega koju tulin. Siis jätsingi nagu kogemata oma päeviku esiku põrandale vedelema. Ma ju teadsin, et meie kutsikas ei jäta niisugust juhust kasutamata. Mu lootused läksid täide.

HILLE KARM

MÄNG

Väljas sajab. Ema on tööl. Isa on tööl. Peedul on neelamine valus. Lasteaeda minna ei saa. Tilk-tilk-tilk tiksuvad vihmapiisad vastu akna-klaasi. Mängunurk on liiga tuttav. Raamatud riulil on liiga teada. Hirmus igav on. Peedu käib mööda tuba. Akna juurest seina juurde, seina juurest kapi juurde... «Uhuul!» hüüab äkki riietekapi praokile jäänud ukse vahelt isa hommikumantel. «Tule, kapp koos minuga! Vaata, ma olen nii ilus triibuline! Päris sebra.» Peedu sikutab hommikumantlit varrukast. Õige

natuke. Õige tasakesi. Kapiuks kriiksab pärani. «Vaata, kui kena ma olen!» ajab ema kirju kahisev siidkleit end paabulinnuna kohevile. Kohmakalt kui karu rümpsab kapist põrandale ema kasukas, Peedu talvepalitut kui mõmmpoega kaasa kutsudes.

Hundisammul hiilides astub seina ääri pidi isa hall ülikond. Ülemiselt riulilt libistab end hülgena maha isa helehall kaabu, ema pruun karvane talvemüts poetab end põrandale kui okkiline siilikera.

Siis vupsab kapist välja jänkunahkne talvejopp ja põgeneb rebasekraega mantli eest. Kaljukotkana avab oma mustad tiivad isa hiiglasuur pika käepidemega vihmavari ja lendab lakke.

Riidepuult libiseb aeglaselt ema valge volang-äärisega pluus, haarab kaasa isa valge särgi ja nad liuglevad põrandavaibal nagu kaks uhket luike tiigiveel.

Köögist lendab nahkhiiretiivul kohale ema hallikirju kodukittel, punasepõhjaline põll leevikesena kannul.

Kõige lõpuks tulevad kapi ülemiselt riulilt alla puna-rohelisekirjalised talvekindad kui papagoid, kollased-rohelised sallid kui kanaarilinnud, Peedu villakindad kui väikesed valged talled ja paar sooje sokke kui kaks just munast koorunud kohevat pardipoega.

Isa musta-valgekirju pikk sall on jäänud lakke lambivarju taha pidama ja kiikab sealt kui ühel jalal seisev pikanokaline toonekurg oma pesast.

Kõik toas lendab ja liigub.

Vihmapiiskade igav hää tупpa enam ei ulatu. Siis äkki avaneb uks.

«Peedul!» hõikab tuttav hää. «Peedu! Kus sa oled?»

Ema nägu on tõsine. Ema on nõutu. Ema on kuri.

Vihm pladiseb jälle.

Ema seisab lävel.

Peedu vaatab ema silmisse. Paistab, nagu oleks sealgi natuke vihma.

«Ma aitan sul koristada,» sosistab Peedu.

Ema seisab ikka veel lävel ja vaikib.

«Ma koristan kõik ise ära,» sosistab Peedu. «Ausõna, koristan.»

Illustreerinud ELLE TIKERPÄE

Päevik kadus teadmata kuhu. Jõudsin emale oma päeviku kadumist kurta. Jõudsin järgmiseks päevaks koolitükid õppida. Ja jõudsin ka päeviku kadumise juba ära unustada. Aga siis tuli isa koju ja kutsikas jooksis talle vastu. Ja minu õnnetu päevik oli tal hambus. Isa küsis päeviku enda kätte ja kutsikas täitis lohe käsu. Kahjuks oli ta ju õpetatud koer.

Kutsikas sai muidugi kiita. Ja kõik naersid. Ainult mina mitte. Kuid ega minuga palju ei tõeldud ka, sest mis riidlemine see ikka naeruga pooleks on.

MEHISUSE TRASSIL

Üks paremaid asju maailmas on reisimine. Kes meist ei igatse näha uusi paiku ja inimesi. Nii tore on pärast tõdeda: ka mina olin seal. Kui ma kuulen sõna BAM, siis kerkib alati silme ette sügiskuldne taiga. Meenuvad inimesed, kes läbi põlismetsa rajavad uut raudteed. Sedasama Baikali—Amuuri magistraali, mille esitähedest ongi saanud lühend BAM.

Ehitatav raudtee saab alguse

Ust-Kuti jaamast ning kulgeb läbi Ida-Siberi Amuuri-äärse Komsomolskini. 3200 kilomeetri pikkusele magistraalile tuleb 200 jaama ning 142 suurt silda. 1983. aastal hakkavad siin sõitma nii kauba- kui reisirongid. Umbes pool uuest teest on juba valmis.

BAM on hiigelehitus, kus töötavad inimesed meie suure kodumaa kõigist paigust. Enamik ehitajaid on noored. Sinna sõidetakse komsomoli soovituse-

ga, sest BAM on komsomoli löökehitus. Teda on nimetatud ka mehisuse trassiks. Töötada tuleb paljudele harjumatutes, rasketes tingimustes. Siin on mitme kilomeetri kõrgused mäeharjad ja sügavad orud, sood, jõed, lõppematu taiga. Talvel valitseb tõeline Siberi pakane — kuni miinus 60°. Lühikesel suvel matab hinge kuumus. Kusagil ei anna asu tüütud sääsed.

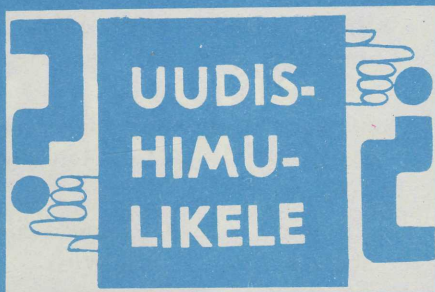
BAM ei tähenda ainult nii va-

jalikku liiklusteed läbi taiga, vaid ka paljusid uusi linnu ja asulaid. Rajatakse uued söe- ja vasekaevandused, keemiatehased, metsatööstuskeskused...

1975. aasta kevadel, kui suurehitusele saabus Eesti komsomoli löökrühm, oli ka praeguse Novõi Uojani asula kohal põlismets. Uut aastat võeti vastu juba oma kätega ehitatud palkmajades. Nüüd elab Novõi Uojanis ligi 9000 inimest. Siin on kauplused, sööklad, klubid, staadion. Samuti lasteaiad ja kaks keskkooli, sest lapsi on rohkesti. Tänavu mais tähistati Novõi Uojanis BAM-i Eesti koondrühma viiendat aastapäeva. Meie noortele ehitajatele sõitis külala ka Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees Johannes Käbin. Ta andis rühmale üle vabariigi kõrgeima autasu — Ülemnõukogu Presiidiumi aukirja.

Augusti lõpul sõitis Eestist BAM-ile uus rühm noori. Need polnud enam ehitajad, vaid raudteelased, kes hakkavad tööle järjest pikeneval terasteel. Ja kui sina, «Tähekeses» lugeja, satud kord sõitma uuel teel, siis tea, et siin on osake ka sinu vanemate vendadeõdede tööst. Sind aga ootavad uued mehisuse trassid.

VELLO PILT

MIDA PÖDER SÖÖB!

Meie kõige suurem metsaelanik sööb taimi, puude ja põõsaste lehti ning võrseid, talvel ka koort ja oksid. Pöder ei söö ühtki puud ega põõsast okstest puhtaks, vaid liigub pidevalt edasi, hammustades siit-sealt. Paju-, haava- ja männioksad, eriti ladvaoksad maitsevad pödrale hästi. Pödrad elavad umbes 20 aastat vanaks.

MIS ON VESIPÜKS!

Vesipüks on tuulepööris. Ehk oled pannud tähele, kuidas suvel palava ilmaga tuul teelt tolmuga ja liiva üles keerutades edasi tõttab. See ongi tuulepööris, kuigi pisitilluke. Vesipüks on väga võimas tuulepööris. Tuule kiirus selles on kuni 100 kilomeetrit tunnis. Vesipüksis sammas või pööris võib olla mitmesaja meetri laiune ja kilomeetri pikkune.

Võimsad tuulepöörised võivad purustada maju, hävitada viljapõlde, kiskuda üles puud metsades.

KUS ON EESTI KÕRGEIM MÄGI JA SÜGAVAIM JÄRV?

Mõlemad on Lõuna-Eestis, täpsemini Kagu-Eestis. Kõrgeim mägi on Suur Munamägi — 318 meetrit, mõni meetre võrra kõrgem kui Tallinna uus teleorn. Sügavaim järv on Rõuge Suurjärv — 38 meetrit. 16-korruselise maja vajuks sellesse järve nii, et ainult katus paistaks.

MEIE EMA ON SÜNOPTIK

Tallinna 2. Keskkoolis kohtusin Peep ja Tõnu Linnoga. Peep õpib kolmandas, Tõnu viiendas klassis. Loomulikult läks jutt kohe II õppeveerandi ilmale.

«Tean täpselt: on päikest ja pilvi, vihma ja lund, sooja ja külma,» muigas Tõnu ja lisas kohe: «Meie kumbki ei oska ilma ennustada. Kui poisid vahel küsivad, mis ilm tuleb, siis mina küsin ema käest.»

«Ema ennustab ilma nii, et ei vaatagi aknast välja,» teadis Peep. «Talle tuuakse iga kolme tunni tagant paberid, millel pole ühtegi sõna, ainult pikad numbrite read. Nende numbrite järgi ema siis ennustab.»

Eestis on 26 vaatlusjaama. Seega iga kolme tunni tagant 26 numbriterida. Aga see pole kõik. Tallinna Ilmajaam saab neid numbriteridu kogu maailmast. Sputnik saadab maakera foto, millel ilm hästi näha. Raadiosond (väike õhupall aparatuuridega) saadab signaalid või piiksud, mille abil saab teada andmed ilma kohta kõrgel õhus. Sünoptik (ilmaennustaja) Ene Linnokannab kõik laekunud andmed suurele kaardile. See on ilmakaart. Suur sellepärast, et väikeses Eestis homse ilma ennustamiseks peab teadma ilma väga suurel maa-alal.

Numbritest kubisevat ilmakaarti loeb sünoptik nagu raamatut. Iga number tähendab midagi: kas päikest või pilvi, vihma või lund, tuult või tuuletust, külma või sooja.

«Sellel kaardil on praegune ilm. Aga kuidas saate teada, milline ilm on homme Eestis?» pärisin Ene Linnolt.

«Ilma nägu oleneb suurte õhumasside liikumise suunast ja kiirusest. Sünoptik püüab ära arvata, kui kiiresti ja kuhu õhumass liigub. Kui ta õigesti arvab, on ilmaennustus õige. Aga vahel läheb viltu ka.»

«Mis sellest ikka. Hommikul vaatad aknast välja ja kohe on selge, kas sajab või ei saja.»

Pildistanud ARVO VIILUP

«Jaa, aga paljude inimeste töö oleneb ilmast. Kui vihma sajab, ei saa vilja koristada. Ootamatu öökülm võib rikkuda aedviljad ja orase põllul. Äkiline lumetorm tuiskab teed kinni. Äike, udu ja madalad pilved segavad lennukeid, torm võib uputada laevad.»

Kui ilmataat mingit vingerpussi kavatseb teha, peame meie enne sellest teada saama. Tema kurjad plaanid näeme ilmakaardilt otsekohe ära. Siis teatame sellest. Kalurid saavad tormihoiatuse. Autojuhid kuulevad, et tuleb kiilasjää, lendurid — tuleb tihe udu, ja nii edasi.»

Tallinna Ilmajaamas ja kõikides maailma ilmajaamades töötavad sünoptikud nii päeval kui ööl.

JOHANNES PIRITA

MEIE KLASS

TOOMAS ON MU PINGINAABER,
SPORDIRINGIS PALJU MAADLEB.
VÖISTLUSTEL ON KÄINUD TA,
PALJU ESIKOHTI SAAND.

VALEV HÄSTI MALETAB,
VÄGA VÄHE VALETAB.
TEMAGI MEIL MAADLEB,
NATUKENE KRAAPLEB.

HANNES ON MEIL LAULUMEES,
LAULAB TERVE KLASSI EES.
KUNAGI EI NUTA TA,
JULGE POISS ON HANNES KA.

ENO PEETS,
Kadrina Keskkooli
IVb klassi õpilane

PANNKOOK

PANNKOOK SÄRISES RASVAS,
SEAL TEMA PAISUS JA KASVAS.
KUNI PAUL TA ÄRA SÕI,
EMA KOOKE JUURDE TÕI.

AVE VESKIJÄRV,
Tõrva Keskkooli
IVb klassi õpilane

KOOLIS

KÄTTE JÕUDNUD SÜGISKUU
PUHUB JAHEDASTI TUUL.
LAPSED KOOLI RUTTAVAD,
JÄLLE KOOS KÕIK TUTTAVAD.

VESTLEVAD KÕIK TÄIES HOOS,
TORE ON JU OLLA KOOS.
KEVADEL MEIL IGA MEES
TUNNEB A-D JA TUNNEB B-D.

MAILIS TREI,
Tallinna 1. Keskkooli
IIIb klassi õpilane

MA TAHAN SAADA MITMEKORDSEKS

Olen isalt kuulnud, et inimene on nii mitu korda inimene, kui mitut keelt ta oskab. Ka mina tahan selgeks õppida palju keeli. Siis saab lugeda eri maade teadlaste raamatuid. Ja veel enam — eri maade inimestega kõnelda. Praegu õpin koolis eesti keelt, see on minu emakeel. Veel õpin prantsuse keelt õpetaja Nurmeotsa juhendamisel. Isa lubas mulle saksa keelt kodus õpetama hakata. Vene keel on koolis ette nähtud. Kui saab, tahan veel inglise keelt õppima hakata. Aga mis kasu on keeltest, kui tervis pole korras? Sellepärast ma käingi suusatamas ja uisutamise tahan ka selgeks saada. Mulle meeldivad väga võimlemistunnid, kus alati saab joosta ja palli mängida.

PEETER MÖTSKÜLA,
Tallinna 1. Keskkooli
IIa klassi õpilane

ÜHEL ÕHTUL

Poisid mängisid luuremängu. Mäng oli nii huvitav, et jookse võhm välja. Poisid olid kodust kaugele läinud. Mängutuhinas ei märganud, et pimenes. Tuul kahistas kuivanud lehtedes. Äkki kuulsid poisid podinat. Hirmunult ronisid nad pingile. Vaprastest luurajatest olid saanud arad vennikesed. Selgus, et siilipere läks õhtusele jalutuskäigule. Poisid hakkasid heameelest naerma. Äkki neid valgustati. Vennikeste südamed langesid uuesti saapasäärde. Oli väga kõhe tunne. Õnneks selgus, et see oli vanaisa. Ta oli tulnud poisse otsima.

TERJE HÜRENEN,
Paide 1. Keskkooli
IIIa klassi õpilane

«Bussiga kooli!» — joonistanud JANIKA NARUSK Jõhvi Pioneeride Majast.

ELJU MARDI

TUNNIS

Eesti keele tunnis rääkisid lapsed lindudest ja loomadest.

«Õpetaja, mis linnud ja loomad teil kodus on!» küsis äkki Mari.

Õpetaja elas suures linnamajas. Ei olnud tal kodus koera, ei olnud kassi, ei olnud ka hamstreid ega papagoisid.

Õpetaja jäi hetkeks mõttesse.

«Minu linnud ja loomad elavad metsades, parkides ja aedades. Kevadel tulevad minu pesakasti lõbusad lauljad ja vilistajad — kuldnokad. Suvel olen maal. Lauda räästa all on pääsupesa. Huvitav on vaadata, kuidas pääsukesed oma poegi toidavad, ja kuulata nende rõõmsat sädinat,» jutustas õpetaja.

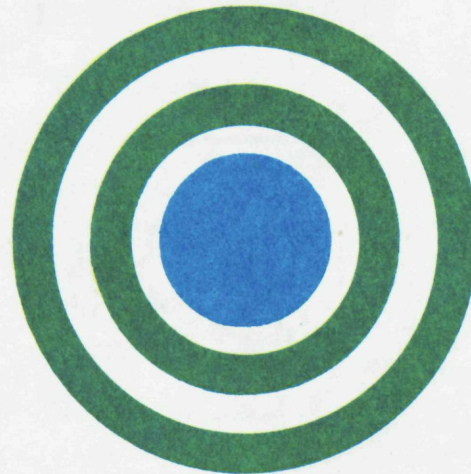
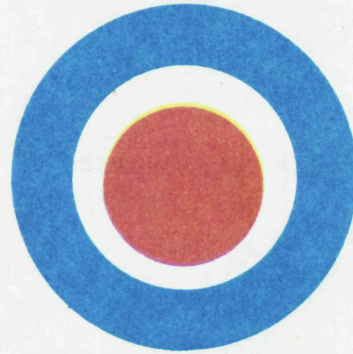
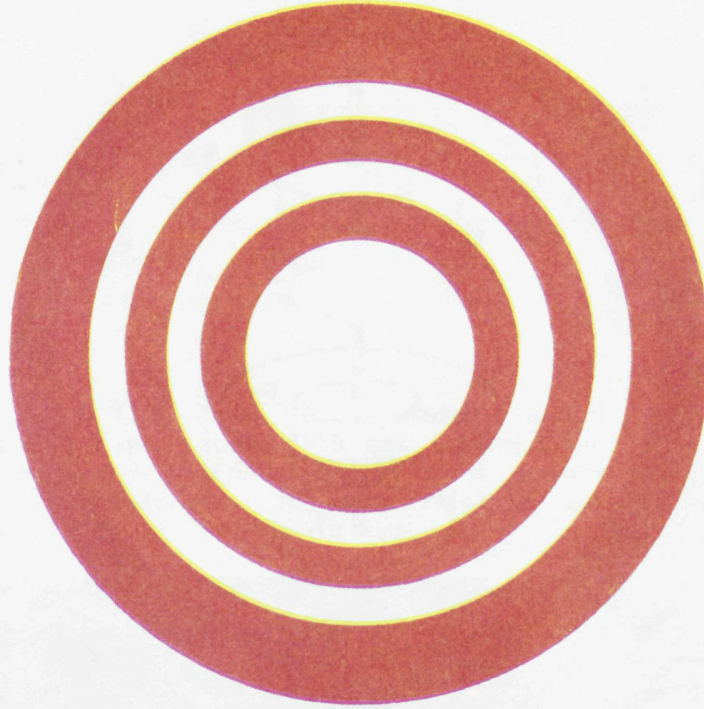
«Nüüd aga tõuske, palun, vaikselt püsti ja tulge akna juurde. Vaadake! Kes nad on, minu talvised sõbrad!»

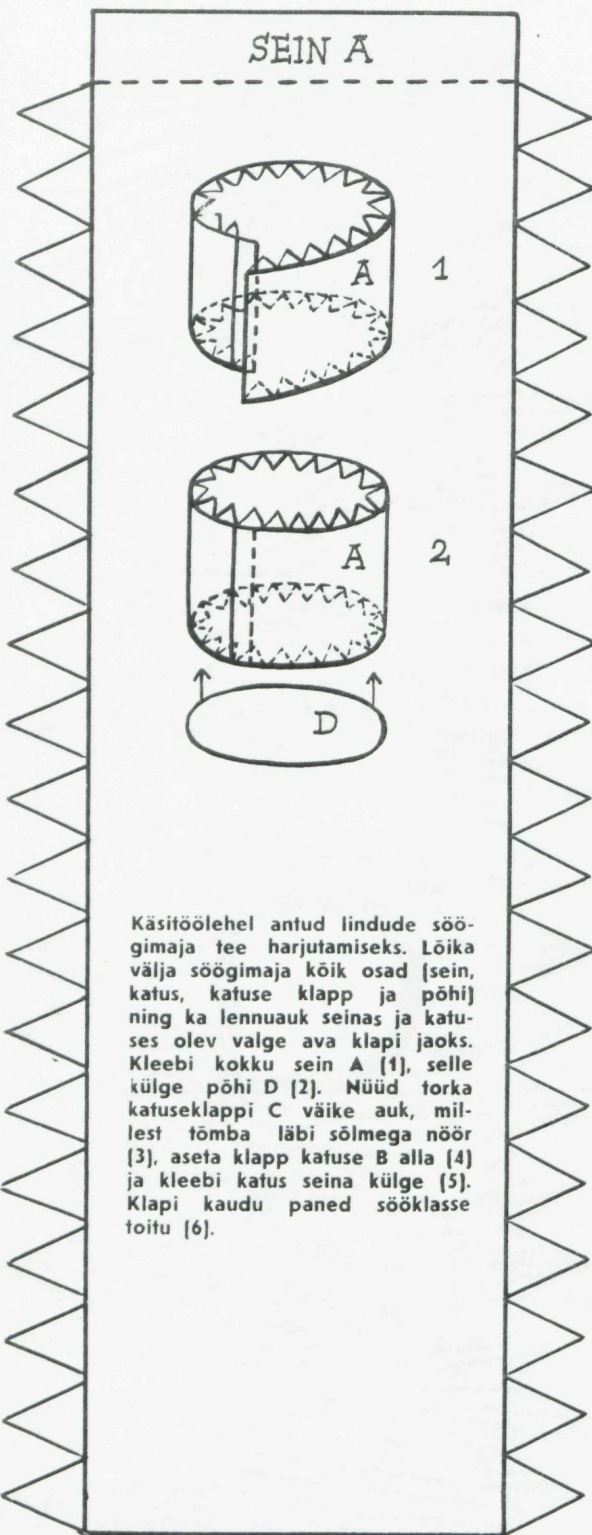
Akna taga raagus puul istusid lühikese noka ja punase rinnaga kohmakad linnud.

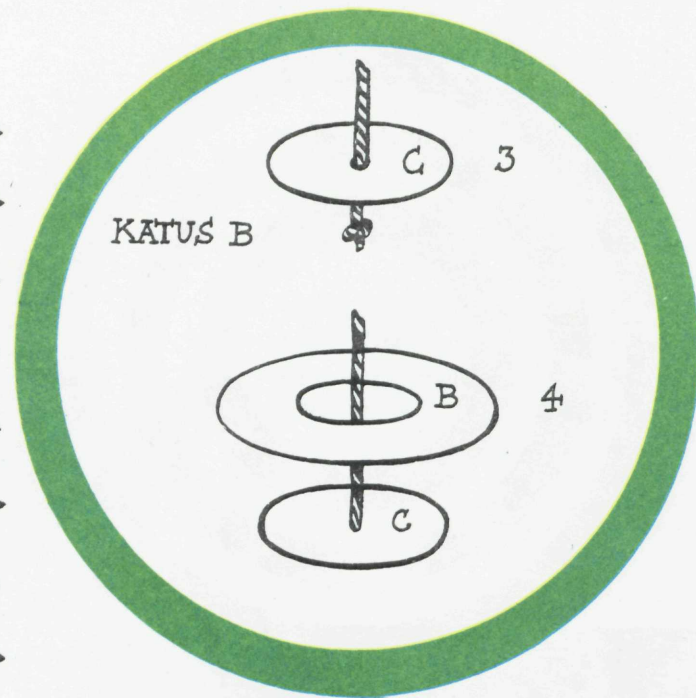
SEDA JOONT MÕÕDA LÕIKA VÄLJA KÕRVALOLEV KÄSITÖÖLEHT.

Joonistanud VIRVE KOTKAS

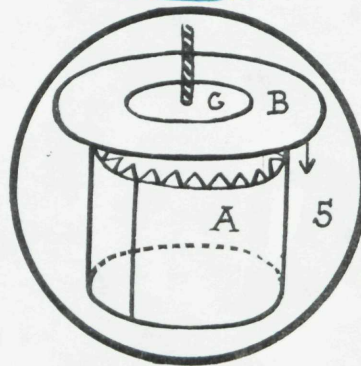

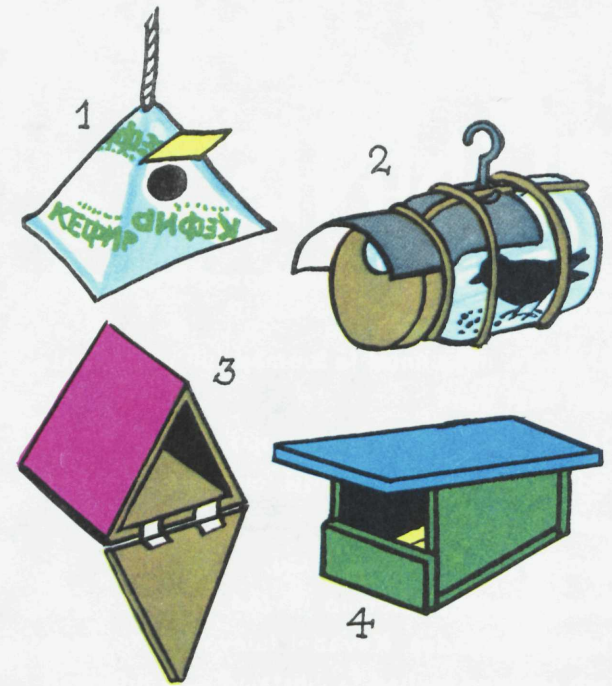
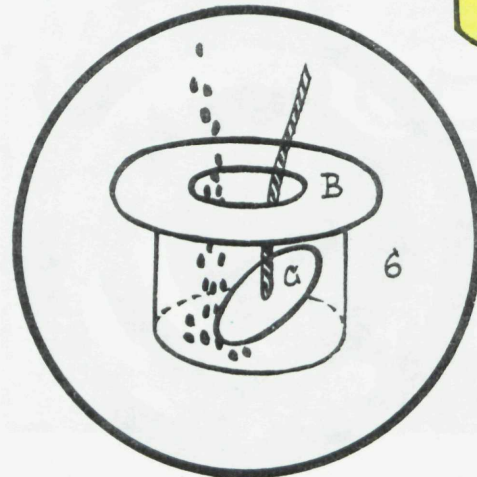
Käsitöölehel antud lindude söögimaja tee harjutamiseks. Lõika välja söögimaja kõik osad [sein, katus, katuse klapp ja põhi] ning ka lennuauk seinas ja katuses olev valge ava klapi jaoks. Kleebi kokku sein A [1], selle külge põhi D [2]. Nüüd torka katuseklappi C väike auk, millest tõmba läbi sõlmega nõor [3], aseta klapp katuse B alla [4] ja kleebi katus seina külge [5]. Klapi kaudu paned sööklasse toitu [6].

KATUSE KLAPP C

PÕHI D

Lindude söögimaja võib ehitada kõige käepärasemast materjalist. Tähtis on vaid see, et toit märjaks ei saa ning et kass ligi ei pääse.

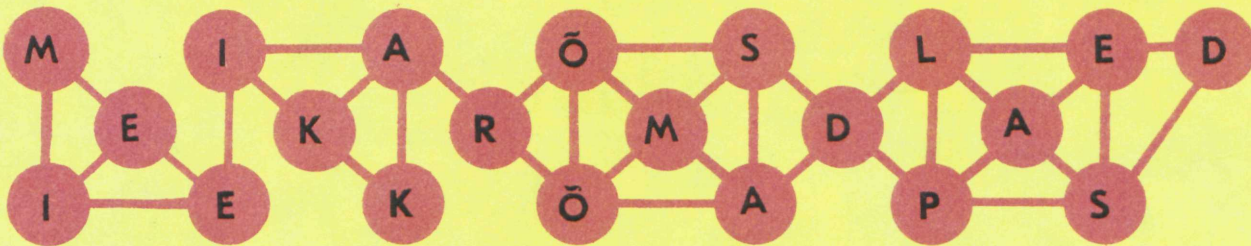
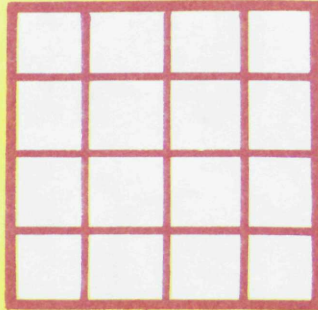
Lihtsa söögimaja saab paberist piimapakendist. Ava läbimõõt olgu veidi üle 3 cm. Ava kohale (et vihm ja lumi sisse ei sajak) kleebi papist 5×5 sentimeetrine katus (joonis 1). Söögimajaks sobib ka liitrine klaaspurk. Purk tuleb sulgeda plastikust või papist kaanega, milles on ava. Selle kohale pane papist või plekist katus (joonis 2). Need söögimajad võib nõoriga oksa külge riputada.

Seina külge või aknalauale sobivad hästi õhukesest lauast või vineerist söögimajad. Taolisi on siin joonistatud kaks (joonis 3 ja 4).

Hea, kui üks või mitu külge on mingist läbi-
paistvast materjalist.

Ja veel üks tähtis asi: kui oled otsustanud lindude eest hoolitsemise hakata, pead seda tege-
ma pidevalt, kogu talve, kuni maikuuni. Lindudele maitsevad päevalillesemned, saia- ja juustukoorikud, kohupiim, viljaterad, pekitükikesed.

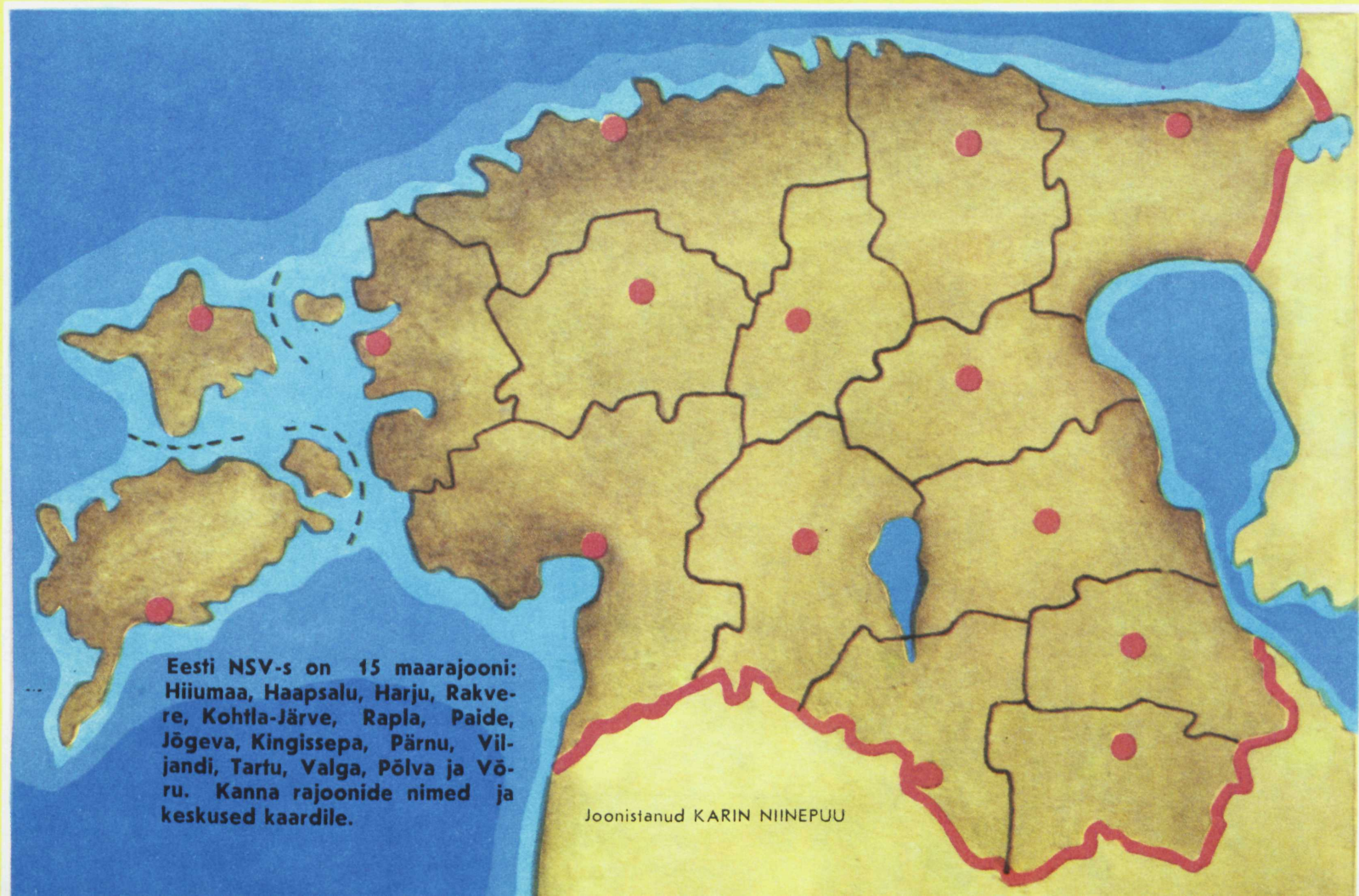
Kui ühendad tähed õigesti, siis saad rea ühest tuntud laulust. Mis laul see on!

Paiguta numbrid 1, 1, 1, 1; 2, 2, 2, 2; 3, 3, 3, 3 ja 4, 4, 4, 4 ruudustikku niimoodi, et liites ülevalt alla ja vasakult paremale saad iga rea summaks 10.

Leia antud sõnadele vastand-sõnad (näit. hea — halb). Leitud sõnade esitähed kirjuta ruutudesse. Saad teada kõige suurema vee-elaniku nime.

1. ÕIGE —
2. VÕTMA —
3. LÕPP —
4. KURB —

Eesti NSV-s on 15 maarajooni: Hiiumaa, Haapsalu, Harju, Rakvere, Kohtla-Järve, Rapla, Paide, Jõgeva, Kingissepa, Pärnu, Viljandi, Tartu, Valga, Põlva ja Võru. Kanna rajoonide nimed ja keskused kaardile.

Joonistanud KARIN NIINEPUU

ELKNÜ Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 11 — 1980. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. ЕКР Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kolkas, E. Mardi, H. Mänd, A. Piirma, J. Pirita, H. Rattiste. Telefonid: peatoimetaja E. Mardi 681-495, vastutav sekretär J. Pirita 681-497, vanemtoimetaja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja E. Pikk 681-400, toimetaja A. Jürgnes 681-538, toimetaja V. Variksaar 681-496, sekretär 681-400.

Laduda antud 29. 09. 1980. Trükkida antud 27. 10. 1980. Trükitarv 74 000. Ofsetpaber nr. 1. 60x90.8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2.85. MB-10413. Tellimise nr. 3419. ЕКР Keskkomitee Kirjastuse trükikoda. Tallinn 200 090. Pärnu mnt. 67-a.

ESIKAANEL JARONA ILO
joonistus «Tähekoondusel».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Союза Пионерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии. Таллин, 200090, Пärnu маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, 200 101, Пärnu маantee, 67-а. Цена 15 коп. Объем 2 печ. листа. Заказ 3419. Тираж 74 000.

VIIVI LUIK

NOHU

Nohu oli päris kange,
ninast tilkus vesi.
Püherdama lumehange
mindi mitmekesi.

Igaühel kargas lahti
mõni nõop või tripp.
Maja nurga tagant vahtis
välja vana gripp.

